

Sosyometri

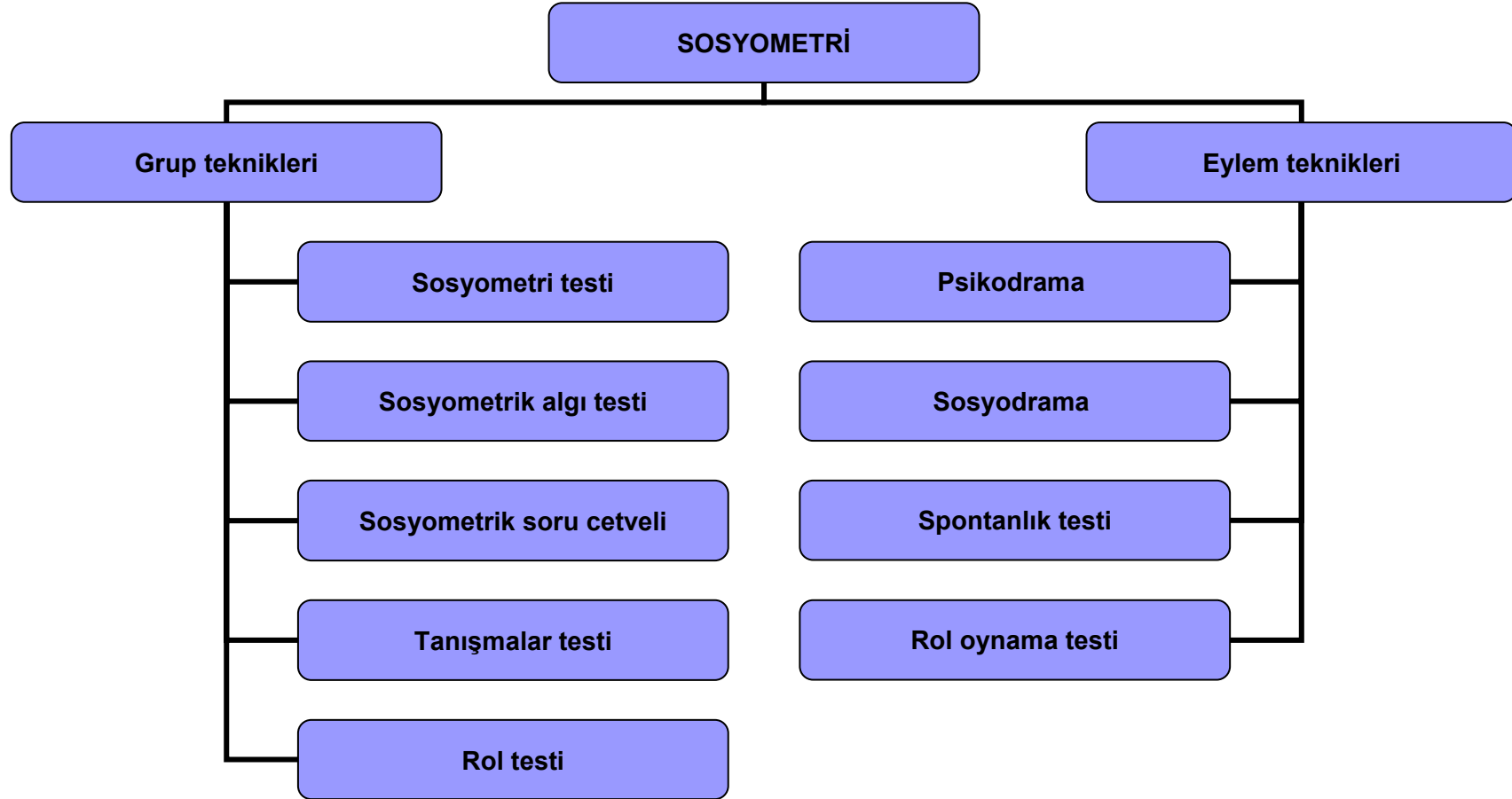
Halk Sağlığı

Mart-2005

- **Jacob Levy Moreno (1889 -1974)**
- **Mitterndorf Kampı, Viyana (1921)**
- **Amerikan Hava Kuvvetleri (1944)**
- **Hudson Islah Evi (1963)**

-
- **Sosyometrinin amacı, bireylerin spontanlıklarını ve yaratıcılıklarını kullanmalarına yardımcı olmaktır.**
 - **Sosyometri, toplum tarafından, toplum için gerçekleştirilen bir toplum sosyolojisidir (Moreno, 1963).**

sosyometride kullanılan ölçütler;

- **birden fazla sayıda ölçüt kullanılması**
- **spontan cevap olasılığının arttırılması**
- **anlaşılabilir olması**
- **güdülenme**

sosyometri kanunları

- **sosyodinamik kanun**
- **sosyogenetik kanun**

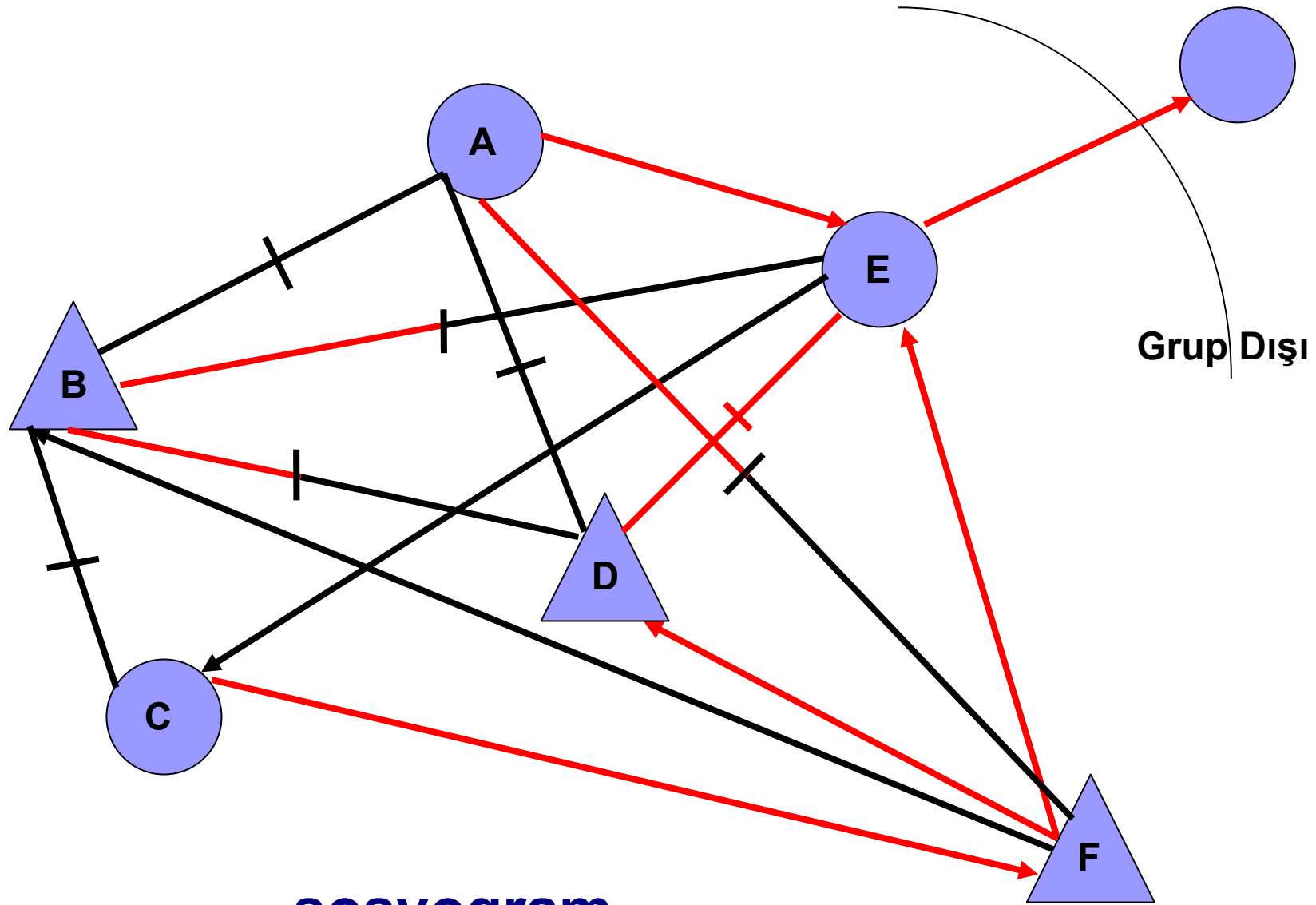

sosyometri testinin basamakları

- 1. testin uygulanması**
- 2. sosyometri matrisinin düzenlenmesi**
- 3. sosyogram düzenlenmesi**

sosyometri matrisi

seçilenler/ ret edilenler	seçenler/ret edenler						toplam
	A	B	C	D	E	F	
A		R		R		R	0
B	R		R	R	R	R	0
C		R			R		0
D	R	1			1	1	9
E	2	2		1		2	9
F	1		1				6
GD					2		2
1. tercihX3							
2. tercihX2							
3. tercihX1							

sosyogram

Grup Dışı

sosyometrik statü

“bireye ilişkin grup içindeki seçme ve ret etme dağılımı”

- seçme**
- seçilme**
- ret etme**
- ret edilme**

sosyometrik statüyü tanımlamada kullanılan kavramlar

olumlu statü

yıldız

seçen üye

seçilen üye

içe dönük durum

olumsuz statü

izole üye

ret eden üye

ret edilen üye

dışa dönük durum

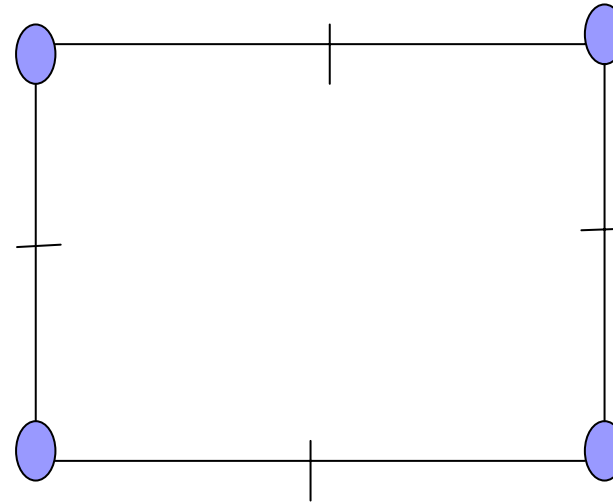
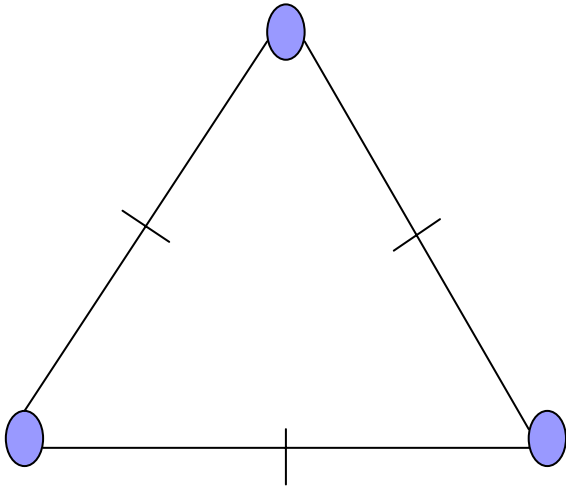
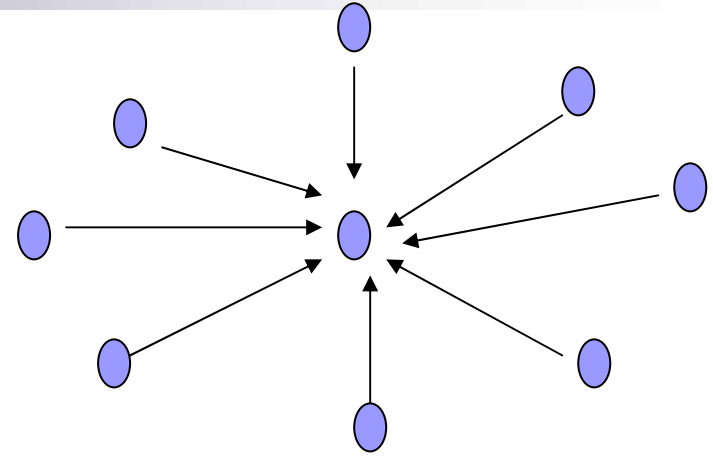
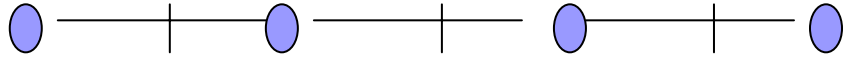
grup içi ilgi yüzdesi

$$i = \frac{P}{N \cdot n} \times 100$$

N: gruptaki toplam ye sayısı

n: istenen maksimum tercih sayısı (seçme+ret etme)

p: Üyelerin gerçekleştirdikleri toplam tercih sayısı

sosyogramlarda tipik yapılar

sosyometri testinin güvenirliği ve geçerliği

- güvenilirlik: tutarlı ölçüm
 - uyuşum katsayısı (Concordance Index)
- geçerlik: ölçmek istenilen şeyi gerçekten ölçüyor mu?

uyuşum katsayısı

- testin güvenilirliği-aynı grup-tek ölçüt-iki uygulama
- aynı grup - iki farklı ölçüt
- gruba ait sosyometri testi - bireye ait sosyometrik algı testi
- sosyometri testi - gözlem karşılaştırma

	y	y¹	toplam
x	n_{xy}	n_{xy}¹	n_x
x¹	n_{x¹y}	n_{x¹y¹}	n_{x¹}
toplam	n_y	n_y¹	n (n-1)

uyuşum tablosu

$$C = \frac{n(n-1)n_{xy} - n_x n_y}{\sqrt{n_x n_x^1 n_y n_y^1}}$$

sosyometrik ölçüm alanında;

- dereceleme ölçekleri
- bilgisayar kullanımı

Amirkhanian YA, Kelly JA, Kabakchieva E, McAuliffe TL, Vassileva S., Evaluation of a social network HIV prevention intervention program for young men who have sex with men in Russia and Bulgaria. AIDS Educ Prev. 2003 Jun;15(3):205-20.

Bu araştırmada St. Petersburg ve Sofya'da erkeklerle cinsel ilişkiye giren 14 sosyal ađ içinde yer alan erkeklerin katıldıkları program hakkında değerlendirme yapmak amaçlanmıştır. Her bir sosyal ağın liderini saptamak için sosyometrik ölçümler kullanılmıştır. Sosyal ağda yer alan herkese temel risk değerlendirme yöntemleri hakkında bilgi verilmiştir. Sosyometrik olarak tanımlanan liderlere altı oturumluk bir program uygulanarak, kendi sosyal ağlarında yer alan kişilere HIV'den korunmaya yönelik teorik bilgileri konuşmalar sırasında nasıl aktaracağı konusunda eğitim verilmiştir. Dört ay sonra risk değerlendirme ölçümleri konusunda tekrar görüşme yapılmıştır. Programın ortaya koyduğu sonuçlar;

- Kişilerin günlük yaşamlarında AIDS'den korunmaya yönelik konuşmalarında artış ve rahatlama
- Risk azaltma bilgisi düzeyinde artış ve gelişmiş risk azaltma tutum, davranış ve girişimleri
- Kondom kullanımında artış saptanmıştır.

**Guttman, J. & Lazar, A. (1998), Mother's or father's custody: Does it matter for social ,
Educational Psychology, 18(2), 225-235.**

Amaç: Boşanmış ailelerin çocuklarının özerkliği, okula alışma durumu ve sosyalleşmesinde ailelerin işlevi ve çocukların cinsiyetinin etki derecesini saptamak.

Örneklem: 12.5-15.5 yaş arası 59 öğrenci (31 erkek, 28 kız), ailesi boşanmış olanların 19'unun sorumlu ebeveyni babası, 20'sinin annesi ve 20 çocuğun ailesi boşanmamış.

Kullanılan araçlar: Sosyometri Testi, Shouval's Test of Autonomy, Smilanski's Scale of Adjustment

İki yönlü MANOVA : Sosyal uyum üzerinde aile yapısının etkisini incelemek (kontrol değişkenleri cinsiyet ve yaş)

Tek yönlü ANOVA: MANOVA'da bulunan farklılıkları açıklamak için sosyal uyum ölçümleri

Era Correlation Test: Aile yapısı ve sosyometri arasında ve aile yapısı ve okul uyumu

Sonuçlar: Aile yapısı ve otonomi arasında fark yok.

Aile yapısı ile sosyometrik seçim ve okula uyum arasında fark var.

Boşanmamış ailelerin çocukları diğerlerinden daha yüksek puan almıştır.

Babanın sorumluluğunda olan çocuklar okula uyum skalasında daha düşük puan almıştır.

Aile tipi, sosyometri skorlarında %56, okula uyum skorlarında % 30 varyans tanımlamıştır.

Tartışma : Aynı cinsiyet hipotezi ve farklı cinsiyet hipotezi desteklenmiyor.

Baba vesayetinde olan çocuklar daha kötü uyum gösterebiliyor.

Boşanmamış ailelerin çocuklarının daha popüler, okula daha uyumlu olduğu saptanmıştır. .